

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за III година на средното гимназиско образование за учебната 2020/21 година.

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА се базира на целите предвидени со наставната програма за наставниот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 159 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 64 часа годишно во скратената програма. Наставниот час е со траење од 35 минути.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Цели на наставата по историја во гимназиското образование е учениците да усвојат суштински, систематизирани, трајни и научно потврдени знаења за минатото и сегашноста, да придонесе за критичкото мислење и будење на историска свест, изградување на вредносен систем на однесување спрема својот народ и држава, спрема другите народи и држави кон она што претставува цивилизациско достигнување во светот, како и да го продлабочи интересот за понатамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни единици

Тема : Светот , Европа и Балканот во Прва светска војна $4+3=7$

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Европа во почетокот на XX век
2. Прва светска војна

3. Револуцијата во Русија и нејзиниот одраз во Европа
4. Балканските народи и држави во Првата светска војна
5. Албанците во Првата светска војна
6. Париската мировна конференција
7. Албанското прашање на Париската мировна конференција

Тема: Македонија во Прва светска војна 2+1=3

Темата се обработува со 2 часа за нови содржини + 1 час за вежби и повторување.

Содржини:

1. Македонија и македонското прашање во Првата светска војна
2. Македонското прашање на Париската мировна конференција

Тема: Светот и Европа меѓу двете светски војни 2+1=3

Темата се обработува со 2 часа за нови содржини + 1 час за вежби и повторување.

Содржини:

1. Меѓународните односи меѓу двете светски војни
2. Појавата на фашизмот , нацизмот и кризата на граѓанската демократија

Тема : Балканот меѓу двете светски војни 4+3=7

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Кралството СХС, Грција, Бугарија и Албанија меѓу двете светски војни
2. Турција станува република
3. Грција и Бугарија меѓу двете светски војни
4. Албанија од 1919 до 1924 година
5. Албанија од 1925 до 1939 година
6. Положбата на Албанците во Кралството СХС (Кралството Југославија) и Грција
7. Животот и културата на Албанците меѓу двете светски војни

Тема: Македонија меѓу двете светски војни $4+2=6$

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 2 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Македонија под власта на соседните земји
2. Македонското национално ослободително движење меѓу двете светски војни
3. Македонското прашање во политиката на Коминтерната и балканските комунистички партии
4. Македонското иселеништво во европските и прекуокеанските земји меѓу двете светски војни
5. Афирмација на македонската национална свест, јазик и култура

Тема : Светот во Втора светска војна $3+2=5$

Темата се обработува со 3 часа за нови содржини + 2 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Почеток и тек на Втора светска војна (1939 – 1941) година
2. Воените операции и формирањето на Антихитлеровата коалиција (1942- 1945) година

3. Завршните операции и односите меѓу Големите сили (1944-1945)
4. Последиците од Втора светска војна и холокаустот

Тема: Балканот во Втора светска војна 3+2=5

Темата се обработува со 3 часа за нови содржини + 2 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Балканските народи во Втора светска војна (1939-1943)
2. Балканските народи во Втората светска војна (1943-1945)
3. Албанците под фашистичко-нацистичката окупација (1939-1944)
4. Народноослободителна и антифашистичка борба во Албанија (1939-1944)

Тема: Македонија во Втора светска војна 6+3=9

Темата се обработува со 6 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Окупација и поделба на Македонија
2. Востанието, НОВ и антифашистичката борба на македонскиот народ во вардарскиот дел на Македонија (1941-1943)
3. НОВ и Антифашистичката борба во вардарскиот дел на Македонија (1943-1945)
4. НОВ и Антифашистичката борба (1943-1944) година
5. Учеството на Албанците во антифашистичката борба во Македонија
6. Народноослободителното движење и НОБ во пиринскиот и егејскиот дел на Македонија во Втората светска војна
7. Образование, наука и култура во НОБ

Тема: Светот по Втора светска војна 2+1=3

Темата се обработува со 2 часа за нови содржини + 1 час за вежби и повторување.

Содржини:

1. Меѓународните односи во светот по Втората светска војна
2. Воено политичките кризи и формирањето нови односи по Втора светска војна
3. Политичко-економските промени во светот по 60-те години на XX век

Тема: Балканот по Втора светска војна 5+3=8

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Балканските држави по Втора светска војна
2. Граѓанската војна во Грција и последиците
3. Албанија по Втора светска војна
4. Развој и криза на социјализмот во балканските држави
5. Положбата на Албанците во Југославија и во Грција (1945-1991)
6. Животот и културата на Албанците по Втората светска војна

Тема: Македонија по Втора светска војна 5+3=8

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Македонија од 1945-1991 година
2. Создавање на самостојна и независна Македонија
3. Македонската православна црква, исламската и другите верски заедници во Македонија
4. Образование, наука и култура
5. Положбата на Македонците во соседните држави
6. Иселеништвото во соседните држави, европа и прекуокеанските земји

ОД ПРИЛОЖЕНИТЕ 53 НАСТАВНИ СОДРЖИНИ, ПРОФЕСОРИТЕ ВО СВОЕТО ГОДИШНО И ТЕМАТСКО ПЛАНИРАЊЕ ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТРЕБА ДА РЕАЛИЗИРААТ 40 СОДРЖИНИ

3. Дидактички препораки

Наставникот може да ги применува сите верифицирани методи и техники на учење во согласност со дефинираните цели. Се препорачува засилување на проблемско-творечкиот методски систем, аналитичко-интерпретативниот и корелациско-интегративниот. Наставникот треба да иницира самостојна активност на учениците, да ги води кон смисловно рецептивно и смисловно активно учење и да го корегира механичко-рецептивното механичко активното учење.

При реализација на скратената наставна програма по наставниот предмет **ИСТОРИЈА задолжителен за III година**, појдовна основа е редовната наставна програма (конкретните цели, поими, предложените активности и методи). Потребно е интегрирано планирање односно целно и содржинско поврзување како и планирање на наставата со поврзување на учењето со искуството на учениците. За реализација на наставниот предмет, треба да се применуваат интерактивни форми и методи (техники на учење и активност). Од интерактивните методи ќе се употребуваат: работа во групи, дискусии, дебати, бура на идеи, анализа на текст и документи, анализа на случај, но и традиционални методи: куси предавања, насочен разговор. Препораките за користење на скратениот фонд на часовите се дадени како ориентација, заедно со конкретните цели и теми/содржини што не треба да го ограничува нивното прераспoredување според потребите при реализацијата.

Ученикот треба да биде поттикнат на континуирано активно следење на наставата, усвојување на нови содржини, критичко учење и размислување, усвојување на определени знаења, умеенја и способности темелни за неговиот идеен живот.

При распределбата на часовите дозволена е креативност и еластичност на наставникот во реализацијата на целите.

Проверувањето на знаењата на учениците треба да се врши во сите фази на наставниот процес, при реализација на нова содржина, повторување, проверување, систематизирање, вежбање и истражување. Проверувањето се врши преку различни техники за работа со историски текстови, илустративен материјал, самостојна анализа на историските текстови и илустрации, толкување на историски документи и вреднување на различни интерпретации. При следењето и оценувањето се применуваат различни постапки (усно и писмено проверување, тестови на знаења, изработка на семинарски трудови, реферати, активности на ученикот во текот на часот).

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за III година средно гимназиско образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Арх.бр. 12-8424/103

16.9.2020

Министер за образование и наука

Мила Царовска